

नेपालगन्ज उप-नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
नेपालगन्ज, बाँके

बालमैत्री स्थानीय शासनको न्युनतम सुचकहरुको स्थानीयकरण

बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन निर्देशिका २०७८ को अनुसूची-३, दफा २१ संग सम्बन्धित बालमैत्री स्थानीय शासनका न्युनतम सुचकहरु र नेपालगन्ज उप - नगरपालिकाद्वारा स्थानीयकरण गरिएको सुचकको विवरण :

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति: २०८२/०१/०४

क्र.स.	न्युनतम सुचक	स्थानीयकरण गरिएको सुचक	गरिने क्रियाकलाप
क	बाल बचाउ		
१	गर्भवती महिलाहरुले कम्तिमा प्रसूति पूर्व चार पटक र प्रसूति पश्चात आमा र नवजात शिशुको कम्तिमा ३ पटक स्वास्थ्य जाँच गराएका हुनेछन्	-कम्तिमा एक वर्षको जम्मा गर्भवती संख्या यकिन भएको -जम्मा सुत्केरी आमाहरुको संख्या-प्रोटोकल अनुसार प्रसूति पूर्व ४ पटक स्वास्थ्य जाँच गराएको आमा र नवजात शिशुको संख्याको अभिलेख भएको मापन आधार: सम्बन्धित वडाको स्वास्थ्य संस्थाको रेकर्ड)	-स्वयम सेविका र आमा समुहका सदस्यहरुलाई बाल बचाउका सूचकको विषयमा नियमित अभिमूखीकरण संग बालमैत्री स्थानीय शासनका बाल बचाउ तर्फका १४ वटा सूचकको अभिमूखीकरण कार्यक्रम -स्वास्थ्य स्वयम सेविका प्रोत्साहन कार्यक्रम -गर्भवति महिलाहरुले कम्तिमा प्रसूति पूर्व चार पटक गर्भवति जाँच र पश्चात ३ पटक तथा संस्थागत सुत्केरी प्रोत्साहन कार्यक्रम -क्याल्सियम लगायतका औषधी खरिद तथा वितरण कार्यक्रम -चार पटक गर्भवति चेकजाँच गराएको अभिलेखिकरण गर्ने -गर्भवति महिलालाई टिटानस
२	गर्भवती महिलाले टिटानस विरुद्धको २ वटा खोप लगाएका हुनेछन् ।	-टि.डि खोप लगाएको गर्भवती महिलाको संख्या र प्रतिशत मापन आधार: सम्बन्धित वडाको स्वास्थ्य संस्थाको रेकर्ड)	
३	गर्भवती तथा सुत्केरी आमाहरुले आईरन चक्की (	-आईरन चक्की खाएको	

५२५
पवित्रा कुमारी पुरी
वरिष्ठ महिला विकास अधिकृत
(अधिकृत स्तर आठौं)

रामहरि शर्मा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

	जम्मा २२५ वटा) खाएका हुनेछन्।	आमा संख्या मापन आधार: सम्बन्धित वडाको स्वास्थ्य संस्थाको रेकर्ड)	विरुद्धको खोपमा पहुँच र सचेतनाका लागि आमा समुह र स्वास्थ्य स्वयम सेविकालाई प्रोत्साहन कार्यक्रम -खोप र भिटामिन ए अभियान सञ्चालन निरन्तरता
४	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट सूत्केरी गराइएका हुनेछन्।	-स्वास्थ्य संस्थामा दक्ष स्वास्थ्य कर्मी बाट सूत्केरी भएको प्रतिशत। (स्वास्थ्य स्वयम सेविका र स्वास्थ्य संस्थाको रेकर्डका आधारमा)	-खोपको पहुँच बढाई वालवालिकालाई खोप दिलाई पूर्ण खोपको दिगोपनालाई सुनिश्चितता कार्यक्रम
५	६ महिनासम्मको शिशुलाई आमाले अनिवार्यरूपमा पूर्ण स्तनपान गराएका हुनेछन्।	-७ महिना देखि ९ वर्षसम्मको वालवालिका संख्या(स्वास्थ्य संस्थाको रेकर्ड) -सोही वालवालिका मध्ये ६ महिनासम्म पूर्ण स्तनपान गरेको वालवालिका संख्या (स्वास्थ्य संस्थाको रेकर्ड) वा सर्वेको रिपोर्ट	-खोप कार्यक्रम तथा गाँउघर क्लिनिक संचालन गर्ने स्वास्थ्य कर्मीलाई यातायात खर्च तथा अनुगमन -आयो नूनको महत्वका बारेमा सचेतना कार्यक्रम -पोषण सुधार अभिमूखीकरण। स्वास्थ्य स्वयम सेविका मार्फत)
६	छ महिनादेखि पाँच वर्षमुनिका सबै वालवालिकालाई वर्षको २ पटक भिटामिन ए क्याप्सुल खुवाइएको हुनेछ।	-६ महिनादेखि ५ वर्ष सम्मका वालवालिका संख्या -भिटामिन ए खुवाइएको वालवालिकाको संख्या (स्वास्थ्य संस्थाको रेकर्ड)	-अतिकडा कुपोषण भएका वालवालिकाको निशुल्क उपचार कार्यक्रम(वालकोप तथा भेरी अस्पताल र स्वास्थ्य चौकी)
७	एक वर्ष भित्रका प्रत्येक वालवालिकाले नेपाल सरकारले तोकेका सबै र पूर्ण खोप प्राप्त गरी पूर्ण खोपयुक्त घोषणा भएको हुनेछ।	-वडा पूर्ण खोप घोषणा भएको प्रमाण र दिगोपना निरन्तरताको प्रतिवद्धता पत्र	-खानेपानी नभएको घरमा एक पटकलाई खानेपानीको धारा जडान वा कार्यक्रम तथा ह्याण्ड पम्प वितरण तथा जडान कार्यक्रम
८	एचआईभी संक्रमित आमाबाट जन्मिएका सबै वालवालिकाले ARV Prophylaxisपाएका हुनेछन्।	-एच.आइ.भि.संक्रमित आमाबाट जन्मिएको वालवालिका संख्या(स्वास्थ्य संस्थाको रेकर्ड) - ARV Prophylaxisपाएका	-सरसफाई सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम -प्रत्येक घरपरिवारले शौचालयको प्रयोग भएको तथा खुला दिसामुक्त घोषणा

पवित्रा कुमारी पुरी
वरिष्ठ महिला विकास अधिकृत
(अधिकृत स्तर आर्डी)

रामहरि शर्मा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

		बालबालिका संख्या	दिगोपना कार्यक्रम निरन्तरता
९	सबै घरपरिवारले आयोडिनयुक्त नुनको प्रयोग गरेका हुनेछन् ।	-बडा तथा न.पा.को जम्मा घरपरिवार संख्या - सम्बन्धीत बडाको सबै परिवारले आयोडिन युक्त नुन प्रयोग गरेको बडा तथा सरोकारवालाको सामुहिक रुपमा गरेको सुनिश्चितता माइन्सूट र बडाबाट प्रमाणिकरण	- विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार मर्मत गरी बालमैत्री धारा तथा शौचालयको व्यवस्था गर्ने र सरसफाईको पहुच बढाउने कार्यक्रम
१०	कम तौल, पुइको र ख्याउटेपन हुने पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाको संख्यामा कमी आएको हुनेछ ।	-५ वर्ष मुनिका जम्मा बालबालिकाको कमिमा ८० प्रतिशत बालबालिका कम तौल पुइको पन र ख्याउटेपन नभएको हुने (स्वास्थ्य संस्थाको रेकर्ड)	
११	अति कडा कुपोषण भएका बालबालिकाको संख्या शून्य भएको हुनेछ ।	- स्वास्थ्य संस्थाको चालु आवमा कडा कुपोषण भएका बालबालिकाको उपचार गर्न नआउनेको संख्या शून्य भएको हुनेछ वा पोषण सुधारको लागि आवश्यक उपचारको दायरा ल्याइ उपचार गराएको बालबालिकाको हुनेछ	
१२	सबै घरघुरीमा आधारभुत तहको खानेपानीको सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।	-जम्मा घरपरिवार संख्या -आधारभुत तहको खानेपानी सुविधा भएको घरपरिवार संख्या १०० प्रतिशत भएको सरोकारवाला र बडा समितिबाट सामुहिक सुनिश्चितता पत्र वा माइन्सूट	
१३	चर्पी	गएपाछे -जम्मा घरपरिवार संख्या	

५२५
पवित्रा कुमारी पुरी
नरिन्द्र प्रसाद मिश्रा अधिकृत
(अधिवक्ता कार्यालय)

रामहरि शर्मा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

	बालबालिकाको दिसा धोएपछि र खाना खानु/खुवाउनु अघि साबुन पानीले हात धुने परिपाटिको विकास भएको हुनेछ ।	- चर्पी गएपछि, बालबालिकाको दिसा धोएपछि र खाना खानु/खुवाउनु अघि साबुन पानीले हात धुने घरपरिवार संख्या १०० प्रतिशत भएको सरोकारवाला र वडा समितिबाट सामुहिक सुनिश्चितता पत्र वा माइन्सूट	
१४	प्रत्येक घरपरिवारले शौचालयको प्रयोग भएको तथा खुला दिसामुक्त घोषणा भएको हुनेछ ।	- खुला दिशामुक्त पालिका तथा जिल्ला घोषणा भएको प्रमाण र दिगोपना निरन्तरता दिएको क्रियाकलाप सञ्चालन भएका माइन्सूट प्रतिलिपी	
ख	बाल संरक्षण		
१५	५ वर्ष मुनिका सबै बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको हुनेछ ।	- ५ वर्ष मुनिका बालबालिका संख्या((स्वास्थ्य संस्था र अन्य सर्वेक्षणको तथ्यांकलाई आधार लिने)	- जन्मदर्ता अभियान, -व्यक्तिगत घटना दर्ता सप्ताह कार्यक्रम - ५वर्षमुनिका जन्मदर्ता नभएका बालबालिकाको जन्मदर्ताशिर्षीर समुदायस्तरमा -बालश्रम जोखीम क्षेत्रका व्यवसायी, उद्योगीहरूसँग छलफल कार्यक्रम -बालश्रम जोखीम क्षेत्रका व्यवसायी, उद्योगीहरुबाट बालश्रम प्रयोग नगर्ने प्रतिवद्धता लिने कार्यक्रम -बालश्रम विरुद्ध सचेतना कार्यक्रम -बाल विवाह विरुद्ध सचेतना र बालविवाह मुक्त पालिका दिगोपना निरन्तरता कार्यक्रम
१६	निकृष्ट प्रकारको बालश्रम अन्त्य गर्दै प्रभावित बालबालिकाको पुर्नस्थापना भएको हुनेछ ।	- आधार वर्षमा भेटिएको जम्मा जोखिमपूर्ण क्षेत्रमा काम गर्ने बालश्रमिकको संख्या(ईट्टा भट्टा, निर्माण क्षेत्र, नदि जन्य पदार्थ सम्बन्धी काम, सर्कस, रात्रीकालिन सेवा क्षेत्र, यातायात क्षेत्र, ग्यारेज) - निकृष्ट प्रकारको बालश्रमिकलाई पुर्नस्थापना गरिएको बालश्रमिक संख्या घोषणाको आधार: वडाको अनुगमनबाट भेटिएका	

५२५
पवित्रा कुमारी पुरी
वरिष्ठ महिला विकास अधिकृत
(अधिकृत स्तर आठौं)

रामहरि शर्मा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

		निकृष्ट प्रकारको श्रममा लागेका बालश्रमिकलाई १०० प्रतिशत पुनस्थापना गराएको आधारवाट। - अनुगमनका क्रममा पत्ता लागेका बालश्रमिकलाई बाल कार्य, बाल सीप र बाल श्रमिकमा वर्गिकरण गरी बाल श्रमिकको पुनस्थापना वा १४ माथि उमेरका बालबालिकाको हकमा कानून बमोजिमको सम्झौता अनिवार्य गरेको हुने। - बाल कार्य र सीपलाई (सीप सिक्न र शिक्षण संस्थाको सिफारिसमा पठाइएका) बालश्रमिकका रुपमा गणना नरिने छैन।	- घरपरिवार, समुदाय, सार्वजनिक स्थान (विद्यालय, सामाजिक चाडपर्व, भेला) मा बालबालिका विरुद्ध हुने हिंसा, वेचबिखन, शोषण, बेवास्ता र दुर्व्यवहारविरुद्ध सचेतना कार्यक्रम र रेडियो तथा एफएमवाट सार्वजनिक हितमा सन्देश प्रशारण कार्यक्रम - नगरपालिका र वडामा बाल अधिकार समिति बैठक निरन्तरता - हानिकारक सामाजिक मुल्य मान्यता र प्रथा परम्परा विरुद्धको सचेतना कार्यक्रम - महिला विकास कार्यक्रममा बाल संरक्षणका विषयवस्तु समाहित गरि सञ्चालन - बालकोष सञ्चालन निरन्तरता
१७	स्थानीय तह बाल विवाह मुक्त भएको हुनेछ।	- बाल विवाह मुक्त वडा घोषणाको प्रमाणपत्र - बालविवाह मुक्त वडा घोषणा दिगोपना निरन्तरताका लागि कार्यक्रमको व्यवस्था गरिएको प्रमाण। कागज वा वडाका जनप्रतिनिधि सहित टोल विकास संस्था तथा समुदाय र विद्यालय स्तरमा बालविवाह नगर्ने र गर्न नदिने प्रतिवद्धताका कागजको प्रतिलिपि वा बालमैत्री स्थानीय शासन अवलम्बन पश्चात घोषणा अवधिको कमिमा ६ महिना	- सडक अनुगमन तथा सडक बालबालिका उद्धार र पुनस्थापना तथा वैकल्पिक व्यवस्थापन - स्थानीय तहमा रहेका विद्यालयहरुले बालबालिकालाई शारीरिक तथा मानसिक यातना नदिइने प्रतिवद्धता लिने कार्यक्रम र सो सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने - निजी क्षेत्र सँग सहकार्य साभेदारीमा कूलतमा लागेका बालबालिकाको उपचार तथा पुनस्थापना - वडाका जनप्रतिनिधि सहित

५०७

रामहरि शर्मा

पवित्रा कमारी पुरी
वरिष्ठ महिला प्रशासक अधिकृत
(अवधिकृत स्तर आउँ)

रामहरि शर्मा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

		अधिसम्म कुनै पनि बालविवाहको घटना नघटेको/ बालविवाह भएमा आवश्यक परामर्श तथा कानुनी उपचार गरी बालक/बालिकालाई २० वर्ष उमेर पुरा नहुदासम्म आ आफ्नो परिवारसंग बस्ने गरी सहमति गराइएको कागजको प्रतिलिपी	टोल विकास संस्था तथा समुदाय र विद्यालय स्तरमा बालविवाह नगर्ने र गर्न नदिने प्रतिवद्धता लिइएको -बालविवाह न्यूनीकरण सम्बन्धी प्रचार सामाग्री तयार गरी प्रचार प्रसार गरिएको -बालमैत्री स्थानीय शासन अवलम्बन पश्चात घोषणा अवधिको कम्तिमा ३ महिना अधिसम्म कुनै पनि बालविवाहको घटना नघटेको/ बालविवाह भएमा आवश्यक परामर्श तथा कानुनी उपचार गरी बालक/बालिकालाई २० वर्ष उमेर पुरा नहुदासम्म आ आफ्नो परिवारसंग बस्ने गरी सहमति गर्ने
१८	घरपरिवार, समुदाय, सार्वजनिक स्थान (विद्यालय, सामाजिक चाडपर्व, भेला) मा बालबालिका विरुद्ध हुने हिंसा, बेचबिखन, शोषण, बेवास्ता र दुर्व्यवहारमा कमी आएको हुनेछ ।	बालमैत्री स्थानीय शासन अवलम्बन पश्चात घोषणा अवधिको कम्तिमा ६ महिना अधिसम्म घरपरिवार, समुदाय, सार्वजनिक स्थान (विद्यालय, सामाजिक चाडपर्व, भेला) मा बालबालिका विरुद्ध हुने हिंसा, बेचबिखन, शोषण, बेवास्ता र दुर्व्यवहारका घटना नघटेको(जिल्ला प्रहरी कार्यालयको उजुरी अभिलेख प्रमाणित पत्र)/ वा बालमैत्री स्थानीय शासन अवलम्बन पश्चात घोषणा अवधिको कम्तिमा ६ महिना अधिसम्म घरपरिवार, समुदाय, सार्वजनिक स्थान (विद्यालय, सामाजिक चाडपर्व, भेला) मा बालबालिका विरुद्ध हुने हिंसा, बेचबिखन, शोषण, बेवास्ता र दुर्व्यवहारका घटनाका केस घटेको भएमा परामर्श तथा कानुनी उपचारका लागि प्रक्रियामा १०० प्रतिशत	न.पा.द्वारा बाल संरक्षण नीति बनाइ कार्यान्वयन गरिएको -बालमैत्री आचारसंहिता तयार गरी ब्रोसर र फ्लेक्स मार्फत घरपरिवार र समुदायमा प्रचार प्रसार -१४ वर्ष मुनिका असहाय बालबालिका संख्या -वडा तथा न.पा.द्वारा संरक्षण गरिएको बालबालिका संख्या -सडक बालबालिका को अनुगमन र उद्धार तथा पुनस्थापना तथा वैकल्पिक स्याहारको व्यवस्था गर्ने -विद्यालयमा बालबालिकालाई

५२१४

पवित्रा कान्छी पुरी
वरिष्ठ महिला विकास अधिकृत
(अधिकृत स्तर आठौं)

रामहरि शर्मा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

		घटना गैसैकको हुनेछ। (जिल्ला प्रहरी कार्यालय र स्थानीय न्यायिक समितिको प्रतिवेदन वा रेकर्डका आधारमा)	शारीरिक तथा मानसिक यातना नदिने प्रतिवद्धताको माइज्युट रजिष्टर र प्रतिवद्धता व्यानर टाँस गर्ने -धुमपान/मद्यपान र सुर्तीजन्य सामाग्री प्रयोग गर्ने बालबालिका संख्या -लागुपदार्थ दुर्व्यसनीमा संलग्न बालबालिका संख्या -१८ वर्ष मुनिका र विद्यालय, क्याम्पसको पोशाकमा रहेका बालबालिकाई धुमपान/मद्यपान र सुर्तीजन्य सामाग्री विक्रि वितरण नगर्न प्रचार सहित सम्बन्धित होटल, पसलमा स्टिकर टाँस गर्ने -विद्यालयमा धुमपान/मद्यपान र सुर्तीजन्य सामाग्री प्रयोग निषेधित क्षेत्र भनि बोर्ड टाँस तथा भित्ते लेखन गर्ने -कुलत र दुर्व्यसनीबाट हुन सक्ने जोखिमको विषयमा सचेतना सहित निरन्तर अनुगमन गर्ने -लागुपदार्थ दुर्व्यसनीमा संलग्न बालबालिकामा भएको अवस्थामा सुधार केन्द्रमा राख्ने व्यवस्थागर्ने र पुनस्थापना गर्ने
१९	समुदायमा आधारित बाल संरक्षण प्रणाली स्थापित भई सञ्चालनमा आएको हुनेछ।	-नगरस्तरीय बाल अधिकार समिति र वडा स्तरीय बाल अधिकार समिति गठन गरी परिचालन भएको हुनेछ।	
२०	छाउपडी, कमलरी जस्ता सामाजिक कुप्रथा नरहेको हुनेछ।	- छाउपडि, कमलहरी र मुस्लिम समुदायको गौनाथौना प्रथा विरुद्धमा बालमैत्री स्थानीय शासन अवलम्बन र घोषणा वीचको कम्तिमा छ महिनाको अवधिसम्म प्रहरी वा स्थानीय न्यायिक समिति र वडा तथा नगर बाल अधिकार समितिमा उजुरी वा गुनासोशुन्य भएको हुनेछ।	
२१	स्थानीय तह/समुदायले १४ वर्षमुनिका असहाय बालबालिका (भएमा) को संरक्षण गर्न विशेष व्यवस्था गरेका हुनेछन्।	-१४ वर्ष मुनिका असहाय बालबालिकाहरुलाई विशेष संरक्षणका लागि वडा तथा नगर स्तरीय बाल अधिकार समितिबाट निरन्तर सेवा प्रवाहको व्यवस्था भएको हुने छ।	
२२	स्थानीय तहमा सडक बालबालिकाको संख्या शून्य भएको हुनेछ (सडक बालबालिका भएकोमा	-सडक बालबालिका शून्य भएको स्वघोषणा सरोकारवाला र वडा समितिले गरेका हुनेछन्।	

५२

पवित्रा कुमारी पुरी

वरिष्ठ महिला विकास अधिकृत
(अधिकृत स्तर आठौं)

रामहरि शर्मा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

	बालगृहमा राखी व्यवस्थापन भएको हुने। 	स्वघोषणाको पत्र वा निर्णय उतार । पानिका स्तरमा कमिमा १ वटा बाल गृह(पानिका आफ्नै वा अन्य गैरसको सान्नेदारीमा सञ्चालनमा रहेको हुनेछ। बालगृह दर्ता वा निरन्तरताको पत्र।
२३	स्थानीय तहमा रहेका विद्यालयहरूले बालबालिकालाई शारीरिक तथा मानसिक यातना दिने छैनन् ।	-विद्यालयमा बालबालिकालाई शारीरिक तथा मानसिक यातना दिने प्रतिवद्धताको माड्युल र प्रतिवद्धता ब्यानर टाँग गरिएको -विद्यालय तथा बालकनवले सामुहिक रूपमा शारीरिक वा मानसिक यातना नपाएको सुनिश्चितताको स्वघोषणा गरेको पत्रको प्रतिनिधी वा शारीरिक तथा मानसिक यातना दिने गरेको भए सम्बन्धीत विद्यालयहरूबाट नगर्ने प्रतिवद्धता गरेका हुनेछन्।
२४	कूलतमा सागेका बालबालिकाको लागि बाल सुधार गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाएको हुनेछन् ।	-लागुपदार्थ दुर्व्यसनीमा संलग्न बालबालिका संख्या पहिचान गरी पुनस्थापना गराइएको हुनेछ। -१८ वर्ष मुनिका र विद्यालय, क्याम्पसको पोशाकमा रहेका बालबालिकाई धुमपान/मद्यपान र सुर्तीजन्य सामग्री विक्री वितरण नगर्ने प्रचार सहित सम्बन्धित होटल, पसलमा

५२७

पानिका नगरी पुरी
वरिष्ठ अधिकारी
(आधिकार स्तर आठौं)

रामहरि शर्मा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

स्टिकर टाँस गरिएको
वा विद्यालयमा
धुमपान/मद्यपान र
गुर्तीजन्य सामाग्री प्रयोग
निषेधित क्षेत्र भनि बोर्ड
टाँस तथा भित्ति लेखन
गरिएको हुनेछ।
वा कुलत र दुर्व्यसनीबाट
हुन सक्ने जोखिमको
विषयमा सचेतना सहित
निरन्तर अनुगमन गरिएको
वा लागुपदार्थ दुर्व्यसनीमा
संलग्न बालबालिकामा
भएको अवस्थामा सुधार
केन्द्रमा राख्ने व्यवस्था
गरिएको हुनेछ।

ग	बाल विकास		
२५	३ देखि ४ वर्ष उमेर पुगेका सबै बालबालिका प्रारम्भिक बालविकास कक्षामा भर्ना भै टिकाउदर सतप्रतिशत रहेको हुनेछ । (फरक क्षमता भएका बालबालिकाको हकमा विशेष व्यवस्था गर्नुपर्ने)	-४ वर्ष सम्मका बालबालिका संख्या -बालविकास केन्द्र तथा पूर्व प्रा.वि.मा भर्ना भएका सोही उमेर समुहका बालबालिका संख्या - विद्यालयले आफ्नो क्याचमेन्ट एरियामा कुनै पनि पूर्व प्राथमिक उमेर समुहको बालबालिका घरमा नरहेको स्वघोषणा पत्र वा -बडा समितिले आफ्नो क्याचमेन्ट एरियामा कुनै पनि पूर्व प्राथमिक शिक्षा उमेर समुहको सबै बालबालिका विद्यालयमा	- विद्यालयमा अपांगता र बाल तथा लैंगिक मैत्री भौतिक पूर्वाधार तथा शैक्षिक पूर्वाधार निर्माण, मर्मत योजना तयार गरी कार्यान्वयन -वर्षमा कम्तिमा ३ पटक विद्यालय स्तरीय अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन -सबै विद्यालयमा कुहिने र नकुहिने फोहोर राख्ने गरी डस्टबिनको खरिद वितरण

५०५१

पवित्रा कुमारी पुरी
वरिष्ठ महिला विकास अधिकृत
(अधिकृत स्तर आठौं)

		भर्ना भएको र विद्यालय गएको स्वधोषणाको निर्णय भएको हुनेछ। वा डीमस रेकर्डमा सबै सो उमेर समूहका बालबालिका विद्यालयमा भर्ना भई टिकाउदर १०० प्रतिशत रहेको रेकर्ड	
२६	५ देखि १४ वर्ष उमेर समूहका सतप्रतिशत बालबालिकाको आधारभूत शिक्षा (१ देखि कक्षा ८ सम्म) पुरा गरेका हुनेछन्।	-५ देखि १४ वर्ष सम्मका बालबालिका संख्या - विद्यालयमा भर्ना भई निरन्तर अध्ययन गरेका ५ देखि १४ वर्षको बालबालिका संख्या	
२७	प्रत्येक विद्यालयमा खानेपानीको सुविधा सहित छात्रछात्राको लागि अलग अलग शौचालयको व्यवस्था भै यसको प्रयोग भएको हुनेछ।	-मेनेटरी प्याड डिस्पोजलको व्यवस्था सहित छात्रा शौचालय सहित छात्र छात्राको अलग अलग शौचालय भएको हुनेछ -शौचालयमा पानी र प्रयोग पछि साबुन पानीले हात धुने व्यवस्था भएको हुनेछ	
२८	सबै विद्यालयका पूर्वाधार (कक्षा कोठा, फर्निचर, खेलमैदान, खानेपानी धारा) बालमैत्री, अपाङ्गतामैत्री र सुरक्षित भएका हुनेछन्।	-अपाङ्गता भएका बालबालिका भएको विद्यालयमा शौचालय र कक्षा कोठामा सहज पहुँचको लागि च्यामको व्यवस्था -बालविकास केन्द्रमा पर्याप्त खेल सामग्री सहितको सुरक्षित भुईँ बसाइको व्यवस्था -विद्यार्थीको उचाइ अनुसार खानेपानी धारा,	

५२१४
पवित्रा कुमारी पुरी
वरिष्ठ महिला विकास अधिकृत
(अधिकृत स्तर आठौँ)

रामहरि शर्मा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

		डेक्स/बेन्चको व्यवस्था	
२९	प्रत्येक विद्यालयमा अतिरिक्त क्रियाकलाप सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुनेछ।	-अतिरिक्त क्रियाकलापको कार्ययोजना -महिनाको कम्तिमा ३ पटक अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन भएको	
३०	सबै विद्यालयहरूले कुहिने र नकुहिने फोहोर अलग अलग बिसर्जन गर्ने व्यवस्था गरेका हुनेछन्।	-सबै विद्यालयमा कुहिने र नकुहिने फोहोर राख्ने गरी इस्टियनको व्यवस्था भएको	
घ	बाल सहभागिता		
३१	स्थानीय तहमा समावेशी आधारमा बाल सञ्जाल गठन भई क्रियाशिल (न्यूनतम वार्षिक ३ वटा बैठक, ३ वटा कार्यक्रम सञ्चालन) रहेका हुनेछन्।	-बडा स्तरीय बाल सञ्जाल गठन -न्यूनतम वार्षिक ४ ओटा बैठक -न्यूनतम वार्षिक ३ वटा कार्यक्रम	-बडा स्तरीय बाल सञ्जाल गठन -न्यूनतम वार्षिक ४ ओटा बैठक -न्यूनतम वार्षिक ३ वटा कार्यक्रम
३२	स्थानीय तहका वस्ती वा टोल र विद्यालयहरूमा समावेशी आधारमा बालक्लव गठन भई क्रियाशिल (न्यूनतम वार्षिक ३ वटा बैठक, ३ वटा कार्यक्रम सञ्चालन) रहेका हुनेछन्।	-समुदाय र विद्यालय स्तरीय बाल समुह गठन -न्यूनतम वार्षिक ४ ओटा बैठक -न्यूनतम वार्षिक ३ वटा कार्यक्रम	-समुदाय र विद्यालय स्तरीय बाल समुह गठन -न्यूनतम वार्षिक ४ ओटा बैठक -न्यूनतम वार्षिक ३ वटा कार्यक्रम
३३	५ कक्षा भन्दा माथि अध्ययन अध्यापन हुने विद्यालयका व्यवस्थापन समितिमा बालक्लवको प्रतिनिधित्व रहनेछ।	-वि.व्य.स.मा सहभागि गराउने निर्णय - वि.व्य.स.मा सहभागिताको प्रमाण	-वि.व्य.स.मा सहभागि गराउने निर्णय गर्ने र अभिलेखिकरण गर्ने, - वि.व्य.स.मा सहभागिताको प्रमाण अभिलेखिकरण गर्ने,
३४	स्वास्थ्य व्यवस्थापन समितिमा बालक्लव/सञ्जालको प्रतिनिधित्व रहनेछ।	-स्वा.व्य.स.मा सहभागि गराउने निर्णय - स्वा.व्य.स.मा सहभागिताको प्रमाण	-स्वा.व्य.स.मा सहभागि गराउने निर्णय गर्ने - स्वा.व्य.स.मा सहभागिताको प्रमाण अभिलेखिकरण गर्ने
३५	स्थानीय तहमा रहेका बालबालिका सम्बन्धी	-बालमैत्री वडा र नगर समितिमा बाल सहभागिता	-बालमैत्री वडा र नगर समितिमा बाल सहभागिता

५२७
पवित्रा कुमारी पुरी
वरिष्ठ महिला विकास अधिकृत
(अधिकृत स्तर आठौं)

रामहरि शर्मा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

	सरोकारका संरचना/समितिहरूमा १२ देश १८ वर्षका बालबालिकाको संस्थागत सहभागिता सुनिश्चित गरिएको हुनेछ ।	सुनिश्चित भएको	सुनिश्चित गर्न सूचना र त्यसको पहुँच सुनिश्चित हुने प्रमाण अभिलेखिकरण गर्ने
३६	बालभेलाबाट माग भई आएका योजनाहरू स्थानीय तहको योजनामा समावेश भएका हुनेछन् । 	-प्रत्येक वर्ष योजना तर्जुमाको लागि बालभेला गरिएको -बालभेलाबाट प्राथमिकिकरणमा परेका योजना बढा तथा न.पा.बाट कार्यान्वयनमा आएको	-प्रत्येक वर्ष योजना तर्जुमाको लागि बालभेला आयोजना गर्ने -बालभेलाबाट प्राथमिकिकरणमा परेका योजना बढा तथा न.पा.बाट कार्यान्वयनमा ल्याउने र प्रमाण अभिलेखिकरण गर्ने
३७	संस्थागत विकास		
३८	वडा/गाउँ/नगरपालिका तहमा बालमैत्री स्थानीय शासन समितिहरू गठन भई क्रियाशिल रहेका हुनेछन् ।	-बालमैत्री नगर समिति गठन र न्युनतम चौमासिक बैठक -बालमैत्री वडा समिति गठन र न्युनतम त्रैमासिक बैठक	-बालमैत्री नगर तथा समिति गठन र न्युनतम चौमासिक बैठक सञ्चालन गर्ने -बालमैत्री वडा समिति गठन र न्युनतम त्रैमासिक बैठक सञ्चालन
३९	स्थानीय तहहरूले आफ्नो लागि बालमैत्री आचार संहिता र नीति नियम तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याएका हुनेछन् ।	-उप-महानगरपालिकाको बाल संरक्षण नीति -नगरपालिकाको बालमैत्री आचारसंहिता	-उप-महानगरपालिकाको बाल संरक्षण नीति, २०७१ कार्यान्वयन गर्ने -नगरपालिकाको बालमैत्री आचारसंहिताको छपाई गरी विद्यालय तथा सार्वजनिक निकायमा टाँस गर्ने,
४०	गाउँपालिका/नगरपालिकामा कम्तिमा एक बाल उद्यान सहितको बालमैत्री सिकाइ स्रोत केन्द्र सञ्चालनमा रहेको हुनेछ ।	-न.पा.मा कम्तिमा एक ओटा बाल उद्यान सहित बालमैत्री सिकाइ स्रोत केन्द्र (समग्र न.पा. घोषणा अवधिसम्म)	-न.पा.मा कम्तिमा एक ओटा बाल उद्यान सहित बालमैत्री सिकाइ स्रोत केन्द्र (समग्र न.पा. घोषणा अवधिसम्म) - सम्भव भएसम्म वडा घोषणा गर्दा वडा स्तरमा बालमैत्री सिकाइ स्रोत केन्द्र निर्माण र बाल उद्यान निर्माण

पवित्रा तामारी पुरी
वरिष्ठ महिला विकास अधिकृत
(अधिकृत स्तर आठौं)

रामहरि शर्मा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

४०	बालबालिकाको वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) को आधारमा स्थानीय तहको विकास योजना र बालबालिकाको लागि लगानी योजना तर्जुमा भई कार्यान्वयन भएको हुनेछ।	-बालमैत्री स्थानीय शासन अवलम्बन, कार्यान्वयन र घोषणाका लागि नगर वडा स्तरबाट गर्नुपर्ने मुख्य क्रियाकलापहरु समेटिएको कार्ययोजना -वडागत रूपमा बालबालिकाको लगानी योजना	गर्ने, -बालमैत्री स्थानीय शासन अवलम्बन, कार्यान्वयन र घोषणाका लागि नगर वडा स्तरबाट गर्नुपर्ने मुख्य क्रियाकलापहरु समेटिएको कार्ययोजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने -वडागत रूपमा बालबालिकाको लगानी योजना तयार गरी कार्यान्वयन का लागि स्रोत सुनिश्चनता गर्ने,
४१	स्थानीय तहको योजना तर्जुमा पूर्व वार्षिक रूपमा वडा र गाउँ नगरपालिका तहमा बालभेला आयोजना गरी बालभेलाको प्राथमिकता तोकेका विषयलाई स्थानीय तहको योजना तर्जुमा प्रक्रियामा समावेश गरिएको हुनेछ।	-प्रत्येक वर्ष योजना तर्जुमाको लागि बालभेला गरिएको -बालभेलाबाट प्राथमिकिकरणमा परेका योजना वडा तथा न.पा.बाट कार्यान्वयनमा आएको	-प्रत्येक वर्ष योजना तर्जुमाको लागि बालभेला सञ्चालन गर्ने -बालभेलाबाट प्राथमिकिकरणमा परेका योजना वडा तथा न.पा.बाट वडा तथा नगरको विकास योजना तथा बजेटमा राखी कार्यान्वयन गर्ने,
४२	स्थानीय तहमा बालबालिका सम्बन्धी स्थितिपत्र तयारी तथा प्रकाशन र अद्यावधिक भएको हुनेछ।	-छाप्निएको बालबालिकाको स्थिति पत्र	-बालबालिकाका वडागत स्थिति पत्र र नगर स्थितिपत्र प्रकाशन गर्ने
४३	प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रहरुले स्थानीय तहले तोकेको न्यूनतम मापदण्ड पुरा गरेका हुनेछन्।	-न.पा.को प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रहरुको न्यूनतम मापदण्ड	-न.पा.को प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रहरुको न्यूनतम मापदण्ड पालना गर्न निर्देशन गर्ने, - वडा तथा नगरबाट अनुगमन गर्ने, प्रतिवेदन गर्ने
४४	विद्यालयले कक्षा ६ देखि १० सम्मका विद्यार्थीहरुको लागि बालमैत्री, वातावरणमैत्री र विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अतिरिक्त कक्षा सञ्चालन गरेका हुनेछन्।	-विद्यालयमा बालमैत्री, वातावरणमैत्री र विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अतिरिक्त क्रियाकलाप गरेको प्रमाण (	-विद्यालयमा बालमैत्री, वातावरणमैत्री र विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अतिरिक्त क्रियाकलाप गरेको प्रमाण (माइन्सुट/फोटो)

पवित्रा लामा पुरी
वरिष्ठ महिला स्वतः अधिकृत
(अधिकृत स्तर आठौं)

रामहरि शर्मा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

		माइन्सुट/फोटो)	- स्थानीय पाठ्यक्रममा यी विषय समावेश भएको भए पाठ्यक्रम प्रति अभिलेखीकरण गर्ने,
४५	आधारभूत शिक्षा पश्चात विद्यालय शिक्षाबाट वञ्चित भएका बालबालिकाहरूले जीवन उपयोगी शिक्षा (व्यवसायिक तथा सिपमूलक तालिम) प्राप्त गरेका हुनेछन् । 	-आधारभूत शिक्षा पश्चात औपचारिक शिक्षाबाट वञ्चित बालबालिका संख्या -व्यवसायीक तथा सिपमूलक तालिम प्राप्त गरेको बालबालिका संख्या	-आधारभूत शिक्षा पश्चात औपचारिक शिक्षाबाट वञ्चित र विद्यालय विमुख बालबालिकालाई जीवन उपयोगी तथा सिपमूलक तालिमकार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, -व्यवसायीक तथा सिपमूलक तालिम प्राप्त गरेको बालबालिका संख्या बढा गत अभिलेखीकरण गर्ने,
४६	स्थानीय तहमा रहेका प्रहरी (कार्यालय) चौकीहरूमा बालमैत्री कक्ष वा बालमैत्री सम्पर्क एकाइ रहेको हुनेछ ।	-प्रहरी कार्यालयमा बालमैत्री सम्पर्क एकाइ भएको हुने -प्रहरी कार्यालयमा बालमैत्री सम्पर्क व्यक्ति तोकिएको हुने	-प्रहरी कार्यालयमा बालमैत्री सम्पर्क एकाइ को व्यवस्था गर्ने, -प्रहरी कार्यालयमा बालमैत्री सम्पर्क व्यक्ति तोक्नु पर्ने,
४७	विद्यार्थी सवार हुने शैक्षिक संस्थाका सवारी साधनहरू स्थानीय तहले तोकेको न्यूनतम मापदण्ड अनुसार बालमैत्री र अपाङ्गतामैत्री हुनेछन् ।	- विद्यालय बस सञ्चालन निर्देशिका कार्यान्वयनको व्यवस्था गरिएको - सवारी साधन भएका विद्यालयमा एक/एक प्रति उपलब्ध गराइएको र अनुगमन गरिएको हुनेछ	- विद्यालय बस सञ्चालन निर्देशिकाको स्थानीयकरण गरिएको वा कार्यान्वयनको प्रवन्ध गर्ने, - निर्देशिका कार्यान्वयन भए नभएको अनुगमन र सवारी साधन भएका विद्यालयमा एक/एक प्रति उपलब्ध गराउने,
४८	स्थानीय तहको प्रशासकीय कार्यालयमा स्तनपान कक्षको व्यवस्था भएको हुनेछ ।	- घोषणा गरिने सम्बन्धीत वडा र पालिकामा कार्यालयमा स्तनपान कक्ष व्यवस्थापन भएको	- वडा तथा पालिकाको प्रशासनिक भवनमा स्तनपान कक्ष व्यवस्थापन गर्ने,

५२१

पवित्रा कुमारी पुरी
वरिष्ठ महिला शास अधिकृत
(अधिकृत स्तर आठौं)

रामेश्वर शर्मा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

प्रमुख प्रशास

१९	वसपार्क, सिनेमा हल, हाटवजार, खेल मैदान जस्ता सार्वजनिक स्थलहरूमा बालमैत्री शौचालय र खोनेपानी धाराको व्यवस्था भएको हुनेछ।	-सार्वजनिक स्थानमा शौचालय र धारा बालमैत्री भएका हुनेछन्।	-सार्वजनिक स्थानमा शौचालय र धारा बालमैत्री हुने गरी पुन निर्माण गर्ने,
५०	स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन योजनामा विपद्को समयमा बालबालिकाको आवश्यकता सम्बोधन गर्ने प्रावधान समावेश भएको हुनेछ।	-स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन योजनामा विपद्को समयमा बालबालिकाको आवश्यकता सम्बोधन गर्ने संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको पालिका स्तरमा गठन र परिचालनले निरन्तरता पाएको हुनेछ।	-न.पा.को विपद् जोखिम व्यवस्थापन पुस्तिका तयार गरी राख्ने - संरक्षण क्षेत्रको बैठक र कार्यप्रणाली निरन्तरता दिने
५१	विपद्को समयमा बालबालिका तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको विशेष सहयोगको लागि संस्थागत व्यवस्था भएको हुनेछ।	-न.पा.को विपद् जोखिम व्यवस्थापन पुस्तिकामा बालबालिका तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिको लागि विशेष सहयोगको संस्थागत व्यवस्था अन्तर्गत दोभापे, परामर्शकर्ताको कम्तिमा पालिका स्तरमा व्यवस्था भएको हुने छ। बडामा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन तथा परिचालन भएको हुनेछ।	

५२५१.
पवित्रा कुमारी पुरी
वरिष्ठ महिला विकास अधिकृत
(अधिकृत स्तर आठौं)

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
मिति: २०८२/०३/३२
आजाले प्रमाणित गर्ने:

रामहरि शर्मा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

प्रमुख